

Представљање књиге о стваралаштву о. Војислава Билбије у Хиландару (видео)

У Светом манастиру Хиландару, у недељу 27. марта 2022, одржана је промоција књиге „Хиландарац ван Хиландара – Стопама Светог Симеона“, која је посвећена уметности протојереја Војислава Билбије. Књига је објављена 2021. у издању Друштва пријатеља манастира Хиландара из Бања Луке, са благословом игумана Хиландара, Високопреподобног архимандрита Методија. Издање је помогао Републички секретаријат за вјере Владе Републике Српске. Скуп је одржан у свечаном салону манастира.

На промоцији су били присутни хиландарски игуман Методије, прота Војислав Билбија, Мирко Марић, Републички Секретаријат за вјере Владе Републике Српске, о. Срђан Рољић, духовник Друштва пријатеља манастира Хиландара из Бања Луке, Игор Тодоровић, председник Друштва, проф. др Саша Павловић, професор Академије уметности из Бањалуке, Срђан Иванковић, Марко Билбија, Александар Стјепановић, чланови уредништва издања. Представљању је у великом броју присуствовала и хиландарска братија, заједно са радницима и гостима који су боравили у манастиру.

Ова збирка и каталог уметничких радова протојереја Војислава Билбије, који је својим богонадахнутим стваралаштвом оставио неизбрисив траг у Хиландару, дочекана је са великом радошћу. Произашла је из пројекта „Бог и човек“ који је започет 2019. са циљем да се организује изложба животног дела о. Воје Билбије. Подухват за посебну публикацију о делима везаним за манастир Хиландар и Светог Симеона Мироточивог предложио је игуман Методије.

Током промоције, архимандрит Методије говорио је о личности и стваралаштву о. Војислава Билбије, као и сопственом доживљају његових уметничких дела.

Један од веома истакнутих црквених уметника, који је поред тога и свештенослужитељ и који има друге дарове од Бога, јесте и наш драги отац Воја Билбија. И овде у самом манастиру Хиландару сви ми имамо прилике да се поклањамо кивоту Св. Симеона, али и неким другим богослужбеним предметима које је он оставио у манастиру и тако имамо духовну поруку коју нам он надахнут Духом Светим шаље. Оно што човек ствара кроз иконе, кроз дуборез, и све друге видове црквене уметности, представља наравно и његов личан доживљај Царства Небеског, али и средину у којој је та особа рођена и одрасла. Тако да од о. Воје који је рођен у време највећег страдања српског народа, на територији где су та страдања била највећа, а и после тога је имао прилику да се у току свог живота сусретне са новим страдањима, видимо да је и то увек утицало на његов црквени израз... Оно што нам он открива јесте да ми не треба да очајавамо у тим страдањима, него да схватимо да се у ствари испуњава оно што је Господ рекао да, као што су њега гонили да ће бити гоњени и његови ученици, и да није достојан онај ко не узме свој крст и не крене за њим. За нас је велика радост што ће се каталог о његовим уметничким радовима први пут овако јавно представити баш у манастиру Хиландару, са личношћу Светог Симеона као основном инспирацијом и благословом који прате његов рад.“

„Први пут кад сам дошао на Свету Гору, на два места сам имао посебан доживљај, у манастиру Хиландару када сам се поклонيو кивоту Светог Симеона и када сам ушао у испосницу Светог Саве у Кареји. То су ми била два најдирљивија духовна доживљаја приликом првог доласка на Свету Гору. Црквена уметност није само за гледање, она мора да помогне да нас надахне у молитви“, испричао је игуман Методије.

Отац Срђан Рољић се, у име Друштва пријатеља манастира Хиландара из Бања Луке, захвалио најпре на благослову за оснивање Друштва, јер је смисао благослова у томе да веже за Хиландар и да преноси енергију Хиландара. Осврнувши се на дело проте Воје, он је нагласио да је то призив за све нас да преносимо светосавску философију живота на свет, да свако својим даром угради себе, молитвено, духовно, целим својим бићем у Хиландар. На крају обраћања, о. Срђан је предао игуману Методију на дар иконичну слику „Јутро на логорској жици“, рад сестре Марије из Јасеновца.

Марко Билбија, члан Уредништва публикације, истакао је да је овом публикацијом, радом на систематизацији и дигитализацији, постигнуто да се читав опус радова о. Војислава Билбије, на известан начин, каталогизује и похрани. У каталогу су обједињени радови који су везани за Хиландар. У

плану су још два издања, једно које ће бити везано за манастир Студеницу и једно које обухватити протин рад у Далмацији. Хиландар и Свети Симеон узети су као почетна тачка, док би се трилогијом направио пресек кроз цело његово дело и приказао хронолошки настанак и развој његовог уметничког израза.

Нека од капиталних дела протојереја Војислава Билбије налазе се у Хиландару. Највећу инспирацију за свој рад, као и духовно испуњење, о. Војислав добио је управо на Светој Гори. Његов целокупни рад, како у стилском тако и у тематском приступу, прелама се кроз призму личности Светог Симеона и манастира Хиландара. Богат језик његовог стваралаштва изражен је кроз мноштво техника, материјала, облика, величина, намена и употреба.

Прота се током живота није првенствено бавио уметношћу, већ радови одсликавају карактер мисије коју његово стваралаштво представља. Уметност је живи артефакт, предмет са наменом, била она богослужбена или не, у служби ширења и артикулисања духовне поруке, која се непрекидно преноси са Свете Горе и сличних места. Његов рад би се могао окарактерисати као непрекидна молитва, изражена кроз уметност, углавном у племенитим материјалима – сребро, злато, дрво – најчешће тисовина, као и у кости, са интарзијама од корала, драгог камења и другог.

Отац Војислав Билбија истакао је да се ових дана навршава педесет године од његове прве посете Хиландару. Сада као осамдесетогодишњак, присетио се како је својевремено због рада на кивоту Св. Симеона променио читав свој живот и преселио се у Холандију, јер због политичке ситуације у земљи није могао да обезбеди племенит метал за рад.

„За мене то није била уметност, то је део живота. Ти дајеш себе, онолико колико можеш“, рекао је прота.

Његова дела прате хиландарско братство у њиховом свакодневном животу. Од лика преподобног Симеона Мироточивог у стени на прилазу манастиру, до његовог кивота у саборном храму, протина дела стоје као путокази и места духовног ослонаца, сажимајући јединствени молитвени простор Хиландара.

Као неко ко више воли да се изражава кроз уметност него да о њој говори, прота Воја је удовољио молби присутних да ово несвакидашње вече у Хиландару заврши песмом уз гусле.

Сажимајући личност и дело о. Воје Билбије, најбоље је послужити се

дубинским увидом блаженопочившег старца Митрофана Хиландарца: „Наш Свети Сава је привео своје Хиландару низ духовне деце, која су после више посета овој светињи, себе спонтано назвали Хиландарцима ван Хиландара. То су они чије се кандило вере запалило овде у Хиландару и гори молитвено пред Богом, светлећи у тами наших дана.“

Видео: Друштво пријатеља манастира Хиландара, Бања Лука. Сниматељ: Срђан Иванковић

Фото: Монах Милутин Хиландарац

Лична архива о. Војислава Билбије

Друштво пријатеља манастира Хиландара, Бања Лука

mitropolija.com